

بررسی تأثیر بازگذاشتن پریتون جداری بر میزان چسبندگی در زنان تحت عمل سزارین بستری در زایشگاه نیک نفس بیمارستان شهید باهنر کرمان

ایراندخت مهری ماهانی^۱ (M.D.)، سکینه محمدعلیزاده^۲ (M.Sc.)

۱- استادیار، گروه زنان و زایمان، بیمارستان شهید باهنر، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان، کرمان، ایران.
۲- مربی، گروه پرستاری کودک، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان، کرمان، ایران.

چکیده

چسبندگی‌های بعد از عمل یکی از علل مهم عوارض بعد از عمل جراحی از قبیل انسداد روده، ناباروری و مشکلات حین عمل در اعمال جراحی بعدی می‌باشد. بر اساس نتایج برخی مطالعات انجام شده بر روی حیوانات و نمونه‌های انسانی، بازگذاشتن پریتون جداری چسبندگی کمتری را به دنبال دارد. با توجه به اختلاف نظر در مورد بستن یا بازنگهداشتن پریتون جداری، این مطالعه که بیش از ۵ سال به طول انجامید، به منظور تعیین تأثیر بازنگهداشتن پریتون جداری بر میزان چسبندگی بعد از عمل سزارین صورت گرفت. از ۳۰۰ زن باردار واجد شرایط که وارد مطالعه شدند، در مورد ۱۴۸ نفر عمل سزارین با بستن و ۱۵۲ نفر با بازنگهداشتن پریتون جداری صورت گرفت. در عمل جراحی بعدی (سزارین یا هیسترکتومی حداقل ۳۴-۳۱ ماه بعد) میزان چسبندگی و فتق در محل‌های مختلف مشاهده و ثبت گردید. نتایج نشان داد متغیرهای سن، وزن، تعداد زایمان و عفونت لگن بین دو گروه مورد مطالعه تفاوت معنی‌داری ندارد. ولی از نظر نوع عمل (اورژانس یا انتخابی) و فاصله زمانی بین دو عمل اختلاف معنی‌دار بود ($P > 0/05$). بروز چسبندگی متوسط یا شدید در هر یک از نواحی جدار شکم، فاشیا، پریتون، امتنوم، روده‌ها و مثانه در زنانی که پریتون جداری آنها بسته نشده بود به ترتیب $38/5\%$ ، $8/1\%$ ، $18/9\%$ ، $7/4\%$ ، $2/7\%$ و $31/1\%$ و در گروهی که پریتون بسته شده بود به ترتیب 98% ، $53/3\%$ ، $81/6\%$ ، $72/4\%$ ، $18/4\%$ و $94/1\%$ بدست آمد. مقایسه شدت چسبندگی در نواحی مذکور و مجموع نواحی در دو گروه تفاوت معنی‌دار آماری را نشان داد ($P < 0/0001$)؛ به طوری که در همه موارد بازنگهداشتن پریتون چسبندگی کمتری را به دنبال داشت. مقایسه کل چسبندگی در هر یک از گروهها بر حسب متغیرهای سن، وزن و تعداد زایمان در هیچ موردی تفاوت معنی‌داری را نشان نداد؛ گرچه برتری بازنگهداشتن پریتون در پیشگیری از ایجاد چسبندگی بعد از عمل سزارین بر اساس نتایج این تحقیق مورد تأیید قرار گرفته است، اما نمی‌توان نتایج آن را به کلیه اعمال جراحی شکمی تعمیم داد. بنابراین تکرار چنین نتایجی در پژوهش‌های بعدی و نیز در مورد سایر اعمال جراحی شکمی، امکان کاربرد قطعی آن را فراهم می‌سازد.

کل واژگان: سزارین، جداری، بستن پریتون، بازگذاشتن پریتون، چسبندگی، و فتق محل زخم.

آدرس مکاتبه: دکتر ایراندخت مهری ماهانی، گروه زنان و زایمان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کرمان، کرمان، ایران.

پست الکترونیک: Iranmahan@yahoo.com